

SOŇA HENDRYCHOVÁ: VELKOMORAVSKÉ POHŘEBIŠTĚ V RAJHRADICÍCH

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vyhodnocení výzkumu rozsáhlých velkomoravských pohřebišť v Rajhradě a Rajhradcích situovaných v nevelké vzdálenosti od sebe ustrnulo díky předčasnému úmrtí autora jejich výzkumu dr. Čeňka Stani ve stádiu precizního katalogu, který byl před několika lety publikován. Standardní zhodnocení těchto významných nekropolí považujeme za důležitý, dosud nesplacený dluh středověké archeologie. S ohledem na vysoký celkový počet hrobů bylo zadání bakalářské práce Soni Hendrychové omezeno na analýzu menší z nekropolí v Rajhradcích, která přesto čítala 239 hrobů. Analýza většího z pohřebišť a vzájemná komparace obou nekropolí a jejich zasazení do sídelně-historických souvislostí by se měla stát předmětem magisterské práce. Sociální atribuce pohřebišť může být mj. důležitým argumentem v diskusi o existenci (či absenci) velkomoravského hradiště v Rajhradě.

Struktura předložené práce se v hlavních rysech přidrží ověřeného kánonu užívaného při hodnocení pohřebišť. Po úvodních kapitolách prezentuje autorka jednak velikostní parametry, jednak škálu úprav hrobových jam. V další části člení nálezový inventář do konvenčních kategorií a prezentuje jeho typovou škálu, opírajíce se především o klasifikační schéma Bořivoje Dostála. V další části vynáší prostřednictvím GIS identifikované faktory do plánu pohřebiště s cílem vynést jejich prostorovou distribuci, případně odhalit jejich prostorové konotace. V závěrečné části usiluje S. Hendrychová o časové zařazení nekropole a sociální charakteristiku pohřbené skupiny.

Domnívám, se že se ne úplně snadné základní analýzy poměrně rozsáhlého a bohatého pohřebiště autorka zmocnila profesionálně, přičemž adekvátně zvolila pomoc elektronické databáze a GIS. Jako odůvodněné a podstatné lze přijmout i hlavní závěry práce, které se přirozeně opírají především o komparaci s ostatními moravskými pohřebišti 9. a 1. poloviny 10. století (tzn. především datování pohřebiště do mladšího velkomoravského horizontu a zjištění, že je inventář pohřebiště podstatně bližší nekropolím vázaným k centřum, než venkovským pohřebišťm).

Výtky, které lze vůči práci vznést jsou současně výzvou k pokračování v započaté cestě. S ohledem na to, že se jedná o bakalářskou práci, její výsledek ovšem podle mne nijak nesnižují. Z technických věcí bych uvítal přehlednou tabulku inventářů hrobů. Především však bude třeba prohloubit své znalosti obecné literatury, které otevírají otázky, k jejichž zodpovídání by měla provedená analýza v důsledku směřovat.

Práce Soni Hendrychové podle mého názoru zcela naplňuje nároky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k dalšímu řízení.

V Praze 23. 8. 2011

PhDr. Ivo Štefan, PhD.